

KONTZERTUAK HM Txokoan

Udazkeneko kontzertua

2006ko urriaren 28an - arratsaldeko 6,30tan - HM Txokoan

Iruñeko Udal Txistulariak

Iruñeko Udal Txistu Banda 1942.an sortu zuen bertako Udalbatzak, baina mendetako tradizio luzea zegoen horren atzetik. Udal Artxibategian badago Sanferminetako festak flauta eta danbolinez alaitzen zuten musikari ugariren berri XVII mendetik aurrera. Gaur egungo Udal Txistulari taldeak tradizionala den osaketari eusten dio, hau da: bi txistu, silbotea eta atabala. Taldeak halere bost kide dauzka 1974.tik aurrera, bere betebeharreri hobeto ekiteko Gaur egun: **Miguel Tollar Zarantón, Alejandro Martínez Olazarán, Mikel Aranburu Urtasun, Fermín Garaikoetxea Aranburu** eta **Alejandro Martínez Arana**.

Udal txistulariek Iruñeko nortasuna mantentzen laguntzen dute eta oso presente daude hiriaren bizitzan, urtero ia 80 emanaldi eskeintzen dutelarik ohizko programazioan.

Igandeetako alboradak, udakoetan ezik beste igande guztietan egiten dira, goizeko 9retan hasita. Bereziki alde zaharrean egiten dira baina auzo guztietara iristen dira aitzaki batekin edo bestearekin. Diotenez mezu nagusia iragartzea zen ohitura zahar honen zioa.

Gaztelu plazako atsaldeetako dantzaldiak,

udaran zehar ospatzen dira. Bertan txistuak bere jatorrizko funtzioa berreskuratzen du, herri dantzarako musika egitea alegia, nahiz eta, gaur egun, kutsu folklorikoagoa izan. Dultzaineroekin txandakatuz egiten dira saio hauek, bi orduz, astearte eta ostegunetan.

Udalbatza laguntzea bere joan etorri ofizialeetan, da talde honen izaera errepresentatiboagatik lehenbiziko betebeharra eta garrantzitsuena. San Fermin eta San Saturninoren prozesioetan gauzatzen da eginbehar hau.

Aipagarriak ere badira udalerriko bizitzan uztailak 6an txupinazo ondoren egiten duten kalejira eta Aralarko San Migelen harrera ekitaldia.

Bere udal izaeragatik badira emanaldi haueztaz gain beste batzuk Udalak berak eskatu ditzakeenak urtean zehar eta Banda saiatzen da horiek betetzen. Kanpora ere joaten dira, urtero Tolosako Sanjuanetara (Tolosako txistularien Sanferminetarako bisita bueltatuz) adibidez. Holako bidai gehienak Euskal Herriaren barnean egiten badira ere Santiago de Compostela, Sevilla, Hannover, Gloucester, Dublin, Manchester edo London talde hau ezagutu duten herriak dira.

21 BOTOI

akordeoi diatonikoen bikotea

Marinette Bonnert, belgiarra eta **Pere Romani**, katalana, Vienan, elkar ezagutzeaz gain musika bikotea osatu zuten. Toki egokia zen horretarako, bertan asmatu baitzen akordeoi diatonikoa, 1829.an. Botoidun soinu-tresna txiki hark oso ondorengo ezberdinak izan zituen: botoidun edo tekaldun kromatikoak, kontzertinoak, bandoneona... Oso azkar zabaldu zen eta horrela, gaur egun, aurkitu ditzakegu tresna honen tradizioak Portugalen, Frantzia, Italian, Euskal Herrian, Ingalaterran, Austrian, Belgikan, Katalunian, ... **21 botoi** bikotean horietako bi tradizio batzen dira, musika giro ezberdinetan "hazitako" bi soinu-tresna ia berdinen bidez. Oso eroso dabilta elkarrekin Kataluniako erreper-toria (marxes, jotes, xotis, rumbes) eta Belgikakoa (anglaise, schottische, chapeloise), bidean topatutako beste kultura musikalak (Frantzia, Italia, Euskal Herria) uztartuz eta bikoteak berak, beti era tradizionalan, sortutakoak ahaztu gabe. *21 botoi*, *21 botons*, *21 boutons* edo *21 Knöpfe* dira taldearen izenak kontzertuak eman

dituzten herrialdeen arabera.

Marinette Bonnert, 1977an jaioa 12 urtekin hasi zen akordeoia jotzen, Louis Spagna irakasle zeukalarik. Berarekin ikusi zuen musikari eta dantzarien arteko harremanen garrantzia, geroago dantzaren munduan sakonduz. 20 urtekin musika valoniar-rari ekiten dio. Akordeoia erakustez gain, kontzertuak eman, dantzaldi folkak, dantza ikustaldiak antolatu eta musika eta dantza ikastaro eta jardunaldiak programatzen ditu. Garatu duen estiloa dantzaren inpultsoen integrazio musikalean eta sentsibilitate melodiko handian dago oinarrituta.

Pere Romani, 1981.an Bartzelonan jaioa, musika mota ezberdinetan hezitua dago: aintzinekoa, klasikoa (pianoa, moko flauta, kantua) eta tradizionalan (akordeoi diatonikoan "Mestre instrumentista tradicional" tituloa). Hainbat musika taldeetan aritzeaz gain, bakarlari gisa ere badabil. Konpositorea ere bada eta musika tradizionalako zenbait ikuskizun moldatu du, bereziki, soinu-tresnak eta

abesbatzak uztartuz.

Udazkeneko kontzertua HM Txokoan

AFARIA KONTZERTU ONDOREN

Orain arte bezala, afaria antolatu dugu Auzokalte elkartearen (Herri Musikaren Txokoaren ondoan) musikariekin egon, jan, kantatu, jo eta dantzatzeko. Izen emateko komeni da lehen bait lehen deitzea, lekua murrizta baita. Prezioa: 15 euro.

kontzertu honen
laguntzaileak:

